

Herontwikkeling Steenovensebaan 36 te Dorst

Ecologische quickscan

In opdracht van Maatschap Huijben

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling Steenovensebaan 36 en 36A te Dorst

Ecologische quickscan

In opdracht van Maatschap Huijben

Datum 17-11-2017

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
BTW nr81276485B02
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

<i>Projectno.</i>	1711-1
<i>Tekst en samenstelling</i>	Jan Maassen
<i>Foto's</i>	Jan Maassen
<i>Foto op omslag</i>	Jan Maassen
<i>Wijze van citeren</i>	J.F.G. Maassen, Herontwikkeling Steenovensebaan 36 en 36A te Dorst
<i>In opdracht van</i>	Maatschap Huijben Steenovensebaan 36 4849 RC Dorst
<i>Contactpersoon</i>	Mw. Marjon Bakermans (Crijns Rentmeesters bv.) Dhr. C.Huijben (Maatschap Huijben)
<i>Status</i>	Definitief
<i>Datum</i>	17-11-2017

© 2017 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	8
1.1	Aanleiding	8
1.2	Vraagstelling	8
1.3	Ligging van de planlocatie	9
1.4	Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving	9
1.5	Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	10
2	Wettelijk kader	14
2.1	Inleiding	14
2.2	Soortenbescherming	14
2.2	Gebiedsbescherming	16
2.3	Rode Lijst	16
3	Onderzoeksresultaat	18
3.1	Methodiek	18
3.2	Gebiedsbescherming	19
3.3	Soortenbescherming	21
3.3.1	<i>Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn)</i>	21
3.3.2	<i>Europees beschermde soorten (Vogelrichtlijn)</i>	23
3.3.3	<i>Nationaal beschermde soorten (ontheffingsplichtig)</i>	26
3.3.4	<i>Nationaal beschermde soorten (vrijstelling)</i>	27
4	Conclusie en aanbeveling	28
4.1	Gebiedsbescherming	28
4.2	Soortbescherming	28
4.3	Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen	29
4.4	Mitigerende en compenserende maatregelen	29
4.5	Ontheffingsaanvraag	30
4.5	Vervolgonderzoek	30
4.6	Samenvattend	30
	Bronnen	30
	Bijlage1 - Wet Natuurbescherming	32
	Bijlage2 - Beschermde soorten en verblijfplekken	34
	Bijlage3 - Soorten met een vrijstelling	40
	Bijlage4 - Info Kerkuil	42

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Maatschap Huijben te Dorst heeft het voornemen tot een herontwikkeling van het gezamenlijk erf van de adressen Steenovensebaan 36 en Steenovensebaan 36a te Dorst. De ontwikkeling betreft de sloop van alle bedrijfsbebouwing en herbestemming van 2 bestaande bedrijfswoningen tot burgerwoningen. De huidige agrarische bedrijfsbestemming en de vergunningen ten behoeve van de uitvoering daarvan, verdwijnen daarbij. Daarvoor verkrijgen de initiatiefnemers 2 bouwtitels, waarvan één bestemd is voor het aanpalend grondgebied aan de westkant van het erf en de tweede op een stuk akkerland ten oosten van adres Steenovensebaan 38.

Crijns Rentmeesters bv te Someren heeft de opdracht om de herontwikkeling mogelijk te maken binnen de gestelde wettelijke kaders. In het kader van deze wettelijke kaders dient een quickscan flora en fauna te worden uitgevoerd. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om een offerte op te stellen voor deze quickscan.

1.2 Vraagstelling

De uitvoering van de plannen kan mogelijk gevolgen hebben voor de aanwezige (beschermde) flora en fauna die ter plekke aanwezig is en van invloed zijn op de nabijgelegen beschermde natuurgebieden.

Deze quickscan probeert daarom de volgende onderzoeksvragen te beantwoorden.

- Zijn er op de onderzoeklocatie beschermde planten en/ of diersoorten aanwezig of vaste rust- of verblijfsplaatsen van beschermde soorten te verwachten?
- Is het onderzoeksgebied gelegen in de (naaste) omgeving van een beschermd natuurgebied?
- Is het uitvoeren van een vervolgonderzoek noodzakelijk?
- Is het noodzakelijk om een ontheffingsaanvraag voor de Wet natuurbescherming in te dienen?

1.3 Ligging van de planlocatie

Het plangebied is gelegen binnen het buitengebied van de gemeente Oosterhout binnen bebouwde lint langs de Steenovensebaan op korte afstand van 1,2 km noordelijk van de bebouwde kom van Rijen en op een afstand van eveneens 1,2 km zuidelijk van de bebouwing van Dongen. De Steenovensebaan voert door een open agrarisch landschap waar grootschalige akkerlanden beeldbepalend zijn. In zuidwestelijk en noordwestelijk richting wordt dit agrarisch landschap begrensd door de uitgestrekte bosgebieden van Boswachterij Dorst. Deze bosgebieden bevatten leemputten die resteren uit de periode toen leem gewonnen werd voor de productie van bakstenen, wat in het verleden een economische activiteit in de omgeving was. Binnen de droge omgeving van het plangebied ontbreekt echter open water en permanent watervoerende elementen.

*Fig.1. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) in de omgeving.
Luchtfoto: Google Earth*

1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving

Het plangebied betreft het gezamenlijk erf van adressen Steenovensebaan 36 en 36a. Niet tot het plangebied, maar wel tot het onderzoeksgebied worden een oppervlak landbouwgrond oostelijk van adres Steenovensebaan 38 en een oppervlak akkerland aan de westkant van het erf gerekend. Voor deze oppervlakken, waarvoor nog geen vaste plannen zijn, worden na sanering van het erf 2 bouwtitels verstrekt.

De oorspronkelijke agrarische hoofdbebouwing betreft een boerderij van het kop-hals-romptype die gebouwd is in het kader van de naoorlogse wederopbouw en als specifiek voorbeeld daarvan in architectonisch opzicht enige monumentale waarde vertegenwoordigd. Het rompdeel betreft een hoge stenen schuur die in het verleden de verschillende agrarische bedrijfsfuncties vervulde. Ten tijde van het veldbezoek was de schuur niet in een specifiek gebruik en toonde in pandig van vloer tot nok een grote open lege ruimte. Onder de dakbekleding van platte dakpannen is geen dakbeschot van hout maar een rietbekleding aangebracht. Het hals- en kopdeel is momenteel in gebruik als bedrijfswoning. Enige decennia later werd de tweede bedrijfswoning met bijgebouwen bijgebouwd waar adres Steenovensebaan 36a is gevestigd. Deze bebouwing is van het zeer algemeen type nieuwbouw zoals die jaren 70 en 80 van de vorige eeuw overal als vrijstaande woningen op het platte land verzeen. Aan de straatkant zijn rond de hiervoor beschreven bebouwing goed

onderhouden siertuinen met veel wintergroene heesters en hoge coniferenhagen aanwezig. Echter aan de achterkant van deze bebouwing biedt het erf een contrasterende aanblik van een rommelige entourage van vervallen bedrijfsbebouwing, onkruidbegroeiingen en rommelige hoekjes waar materialen zijn opgeslagen.

De bebouwing die voor sanering in aanmerking komt betreffen een drietal varkensstallen (fig.2 no 5,4 en 6) die nog in gebruik zijn voor de varkenshouderij, een open loods (no7), een rundveeststal(1) en een mestsilos. Het voorste deel van varkenstal genummerd 6 (op fig.2 het deel met rood dak) betreft een oorspronkelijk bijgebouwtje van het hoofdgebouw. Dit is het enige deel van de bedrijfsbebouwing die een afgesloten zolderruimte bevat. De grote loods is in gebruik voor de stalling van machinies en voertuigen. De wanden bestaan uit stalen golfplaten en de dakkleding van golfplaten, van een broos maar alternatief materiaal voor asbest, toont grote gaten. Het grootste bedrijfgebouw is de stal voor rundvee (no.1) aan de westkant van de oorspronkelijke hoofdgebouwing. Deze stal staat langdurig leeg en toont tekenen van achterstallig onderhoud. Onder de dakbekleding van asbest golfplaten is geen dakbeschot of isolatiebekleding aanwezig. Ander elementen op het erf zijn de mestsilos en een grondepot ten westen van de bedrijfsbebouwing. Een ander en kleiner grondepot ligt aan de zuidkant van het erf. Buiten de siertuinen en een kleine moestuin ontbreken groenstructuren en andere substantiële groene aankleding in de vorm van losse bomen en struiken rond de te slopen bedrijfsbebouwing. Ook binnen de aangegeven contouren van het plangebied valt een oppervlak van het omgevend akkerland. Ten tijde van het veldbezoek waren de stoppels van geoogste mais nog zichtbaar en ontwikkeling van onkruidbegroeiingen waarneembaar. Dit was ook het beeld van de oppervlakken waarvoor de bouwtitels zijn gereserveerd.

*Fig.2. Het plangebied is rood omkaderd. De blauwe gebroken lijnen zijn de oppervlakken die voor de bouwtitels zijn gereserveerd
Luchtfoto: Google Earth*

1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen

De beoogde ingrepen betreft de sloop van alle bedrijfsbebouwing die los van de bedrijfswoningen staat (de no. 1,4,5,6 en 7). Intact blijven de kop-hals en rompboerderij (2) en de tweede bedrijfswoning met bijgebouw (3). Ook het groen van de siertuinen die bij de bedrijfswoningen behoort blijft intact. De opgeslagen grond in de grondepots wordt gebruikt om de mestkelders onder de stallen te dempen. Er is geen substantieel groen dat geamoveerd dient te worden. Er zijn geen vaste plannen voor de herontwikkeling van het grondgebied waarvoor de bouwtitels zijn gereserveerd.

Foto impressie van het plangebied

*Fig.3. Zicht op no.36
vanaf de openbare weg
aangebouwde schuur
(no.2)*

Fig.4. Woonhuis met tuin van no.36

Fig.5. Bebouwing en erf van 36a

Fig.6. Zicht op varkensstallen

Fig.7. Rommelhoekje

Fig.8. Rundveestal

Fig.9.Loods

Fig.10. Grondgebied oost van no.38 (gereserveerd voor bouwtitel).

Fig.11. Zicht op achterkant van erf

Fig.12. Grote schuur met Kerkuil kast inpandig

Fig.13. Rundveestal inpandig

2. Wettelijk kader

2.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

2.2. Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepalingen ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent 2 beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn
- Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.
- Nationaal beschermde soorten.

Europees beschermde soorten

Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De beschermde soorten van de Habitatrichtlijn betreffen uitsluitend soorten die op bijlage IV vermeld staan. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Voor soorten van bijlage II is de bescherming bij ingang van de Wet Natuurbescherming opgeheven of deze vallen onder het beschermingsregiem van nationaal beschermde soorten.

Ook verblijfplaatsen van soorten uit deze categorie die als “vast” kunnen worden aangemerkt vallen onder het zware beschermingsniveau en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek. In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Nationaal beschermde soorten

Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregiem en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen. Voor onbeschermden soorten geldt geen ontheffingsplicht maar alleen de zorgplicht.

Ontheffingsplicht

Alle beschermde soorten zijn in principe ontheffingsplichtig. Indien men kan garanderen dat de voorgenomen plannen geen overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg hebben geldt een vrijstelling. Een mogelijkheid om een dergelijke garantie te geven is onder meer door het werken met een door de bevoegde instantie goedgekeurde gedragscode. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle beschermde soorten en zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving).

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1 Wn	Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wn	Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Indien dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wn), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wn) of het beschermingsregiem andere soorten (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wn).

Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid 2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt de jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b. Bij deze categorie is een verbod tot opzettelijke verstoring niet van toepassing, noch de bescherming van de functionele leefomgeving. Verstoring van vogels is alleen toegestaan indien daardoor de staat van instandhouding niet in gevaar komt. Onder de term “opzettelijk” moet men ook de zgn. “voorwaardelijke” opzet verstaan; dat betekent dat de initiatiefnemer zich bewust moet zijn van de effecten van zijn handelingen.

Toetsing

In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld op de volgende drie criteria:

- aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden;
- aanwezigheid van een wettelijk belang;
- de staat van instandhouding van de soort.

En in het geval er jaarrond beschermde verblijfplekken in het geding zijn:

- behoud van functionaliteit van de verblijfplek.

Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming flora en fauna. In het geval van nationaal beschermde soorten worden de genoemde criteria soepeler toegepast en zijn er extra vrijstellingsmogelijkheden.

2.3 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van Natura 2000 en betreffen gebieden van grote ecologische waarde.
- Natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De NNN is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam de EHS nog in de wetgeving verankerd is.

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregiem vallen de meest striktste bescherming.

Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend indien er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een "lichte" beoordeling doormiddel van een Verslechteringtoets. Bij significante negatieve effecten wordt de "zware" route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

2.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terrein behorende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3. Onderzoeksresultaat

3.1. Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. de website van Ministerie van Economische Zaken, en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de NNN (EHS) (Natuurnetwerk Nederland).

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 15-11-2017 tussen 11.00 en 13.00 uur uur uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het droog, geheel bewolkt en er stond een lichte wind. De temperatuur bedroeg rond de 8 graden C. Een weertype dat als droog herfstweer beoordeeld kan worden.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Tevens is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

3.2 Gebietsbescherming

NNN-gebiet

Ligging

-Het plangebied maakt geen deel uit van NNN-gebied en ligt op ongeveer 0,8 km afstand van de dichtstbijzijnde NNN-gebieden. Aan dit NNN-gebied wordt door de provincie Noord-Brabant het beheertype “droog bos met productie” toegekend.

*Fig.14. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van de NNN-gebied (gekleurde oppervlakken en rode lijnen).
Bron: Provincie Noord-Brabant*

Effecten

-Het plangebied ligt op geruime afstand van NNN-gebied en maakt daar geen onderdeel van uit. Van een directe fysieke aantasting en afname van areaal is daarom geen sprake

Negatieve effecten die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS significant blijvend aantasten worden ten gevolge van de herontwikkeling geheel niet verwacht. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

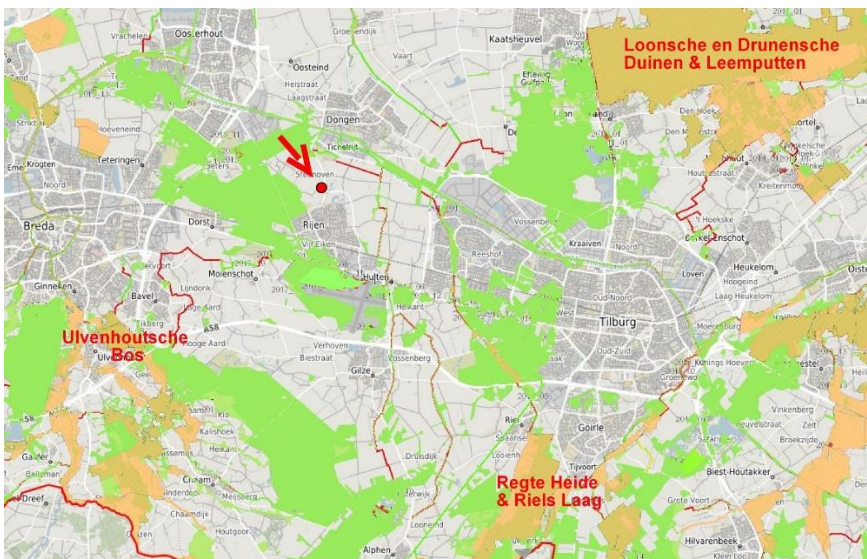

Fig.15. Ligging van het plangebied(rode stip) ten opzichte van Natura 2000 gebied
Bron: Provincie Noord-Brabant

Natura 2000

Ligging

-Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied betreffen *Loonsche en Drunensche Duinen, Ulvenhoutsche Bossen* en *Regte Heide & Riels Laag* op respectievelijk 13 km, 11 km en 14 km afstand hemelsbreed.

Effecten en conclusie

-Negatieve effecten op Natura 2000 gebied kunnen geheel uitgesloten worden gelet op de afstand, schaal en aard van de voorgenomen ontwikkelingen. De factor stikstofdepositie is de enige factor die op grotere afstanden werkt. Daar de agrarische bedrijfsvoering verdwijnt wordt echter een vermindering verwacht van de bijdrage die vanuit het plangebied geleverd wordt op de bestaande achtergronddepositie van stikstof op Natura 2000 gebied. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Soortenbescherming

3.3.1 Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn)

Beschermde soorten van deze categorie uit de groepen van amfibieën, reptielen, insecten (libellen, vlinders, kevers) en weekdieren die op basis van de verspreidingsgegevens in de omgeving verwacht worden zijn te specifiek gebonden aan natuurlijke milieus van heide, hoogwaardig bosmilieu en zwak gebufferde waters om deze binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan te verwachten. De specifieke biotoopvereisten ontbreken geheel binnen het plangebied. De Habitatrichtlijn beschermt tevens een viertal inheemse plantensoorten en twee soorten bladmossen; ook deze kunnen op basis van de biotoop-eisen en hun zeldzaamheid geheel uitgesloten worden. Uit de groep van zoogdieren zijn een aantal soorten van zeezoogdieren beschermd. Binnenlands kunnen als Europees beschermde zoogdieren Bever, Otter en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. Bever en Otter maken landelijk een opmars en zijn door hun specifieke binding met natte biotopen van rivieren, beken en plassen niet binnen de omgeving van het plangebied te verwachten. De enige soorten die doormiddel van de habitatrichtlijn beschermd zijn en met grote zekerheid verwacht kunnen worden zijn vleermuizen. Buiten de dieren zelf, zijn ook de verblijfplaatsen en de structuren die noodzakelijk zijn om deze in stand houden beschermd. De bescherming geldt de verblijfplekken die jaarrond in gebruik zijn; d.w.z. vaste verblijfplekken waarnaar vleermuizen periodiek terugkeren om bepaalde levensfunctie te vervullen. Ook bij afwezigheid van vleermuizen zijn deze beschermd (zie verder kader).

Vleermuizen

Toelichting

Wettelijke bescherming en levenswijze

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft tevens de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort".

Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen.

Dit gehele systeem van verbindingsroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.

Bronnen

Op basis van landschapskenmerken en bronnenonderzoek kunnen binnen de omgeving zeker de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis en Gewone grootoorvleermuis verwacht worden. Van deze soorten is alleen de Rosse vleermuis uitsluitend een boombewoner; grootoorvleermuizen en Ruige dwergvleermuis kunnen zowel bebouwing als boomholten bewonen, de beide andere soorten bewonen uitsluitend bebouwing. Van de genoemde soorten kan vooral de Gewone dwergvleermuis nabij het plangebied verwacht worden. In het algemeen ligt het plangebied in een omgeving die geschikt is voor soorten die zowel binnen een besloten landschap als open landschap foerageren.

Veldbezoek

Binnen het plangebied biedt alleen binnen de bebouwing die niet gesaneerd wordt beperkte verblijfsmogelijkheden. Het meest interessant is de hoge stenen schuur, het rompgedeelte van de woonboerderij. Dit soort schuren is door zijn klimaat en hoogte zeer in trek als verblijfsplek voor vleermuizen. Verblijf kan gevonden worden in kieren en gaten van de houten draagconstructie. Er werden niet direct goede toegangsmogelijkheden ontdekt, maar deze kunnen buiten het gezichtsveld aanwezig zijn. Het dak van de woonboerderij is door het gebruik van platte dakpannen geheel ongeschikt voor verblijf vleermuizen; bij het rompgedeelte ontbreekt ondersteunend dakbeschot. De daken van de andere bedrijfswoning met bijgebouw toont meer geschiktheid; echter hier wordt het aanvliegen naar de overhangende dakpannen bemoeilijkt door dat de dakpannen overhangen over glad afgewerkt hout.

Tijdens het veldbezoek werd alle bebouwing die gesaneerd wordt uitgebreid geïnspecteerd op verblijf, verblijfssporen en verblijfsmogelijkheden van vleermuizen. Deze bebouwing werd in het algemeen als ongeschikt voor verblijf van vleermuizen beoordeeld. Hierbij werd het volgende in aanmerking genomen.

- Bijna alle schuren hebben een dakbekleding van asbest, of daarop gelijkend materiaal, waarbij voor verblijf ondersteunende dakbeschotten ontbreken. Alleen bij de varkenstallen is onder de daken een isolatiebekleding aangebracht. Dak bekledingen van golfplaten zijn weinig isolerend en bieden daardoor een te weinig stabiel klimaat voor vleermuizen om daaronder te verblijven.

- Bij het deel van de bebouwing dat gesloopt wordt werden nergens stootvoegen vastgesteld die toegang kunnen geven tot spouwruimten.

- De varkensschuren werden als gevolg van hun inrichting, gebruik en geringe toegankelijkheid als geheel ongeschikt voor verblijf van vleermuizen beoordeeld.

- De enige zolderruimte (no.5) kent veel tocht en inval van daglicht; verblijf is alleen mogelijk achter de opgeslagen materialen. Echter de gordijnen van spinnenwebben wijzen erop dat hier lang niets gevlogen heeft.

- De open loods (no.7) en grote veestal (no.1) zijn door inval van te veel daglicht ongeschikt. De loods, met grote gaten in het dak, is geheel ongeschikt. In de stal ontbreken geschikte verblijfplekken op plekken als diepe kieren tussen de balken van de draagconstructie en in dubbele wanden.

- Er is nergens gevelbetimmering aanwezig waarin en waarachter schuilmogelijkheden gevonden kunnen worden.

Verwacht wordt dat het plangebied een beperkt betekenis heeft als foerageergebied van de Gewone dwergvleermuis. Een verhoogd insectenaanbod kan rond de varkenstallen verwacht worden en daarmee foerageeractiviteit. Er worden geen groenstructuren geamoveerd die van belang voor vleermuizen kunnen zijn; noch zijn er bomen aanwezig die verblijf kunnen bieden in rottingsholten en spechtenholten.

Effecten

Er worden geen negatieve effecten verwacht op jaarrond beschermde verblijfplekken van vleermuizen door voorgenomen sloop van de bebouwing. Met het oog op mogelijke verblijfplekken in de bebouwing die intact blijft dient zorgvuldige omgegaan met extra lichtbelasting gedurende de sloop en na herinrichting van de planlocatie.

Conclusie

- Als gevolg van ingrepen binnen het plangebied worden geen negatieve effecten op de jaarrond beschermde verblijfsplaatsen en verblijfsmogelijkheden van vleermuizen verwacht.

- Als gevolg van de herontwikkeling wordt geen aantasting van foerageergebied noch groenstructuren die van bijzonder belang zijn als trek- en verplaatsingsstructuren.

3.3.2 Europees beschermde soorten (Vogelrichtlijn)

Toelichting

Alle vogels die binnen Europa als inheems worden aangemerkt vallen onder de bescherming van de Vogelrichtlijn, en v daardoor binnen de Wet Natuurbescherming onder het strikte Europese beschermingsregiem. Tijdens het broedseizoen ook nesten en broedplekken van vogels beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd; deze worden als jaarrond beschermd aangeduid. Als nestendoor een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, afhankelijk van de soort en nestgebruik een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn.

De volgende categorieën (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Categorie1: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk

Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Rood Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.

Categorie 2: Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter ze zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen".

Soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, Ijsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Categorie 3: Ontheffingsaanvraag niet nodig buiten het broedseizoen

Soorten: Overige soorten

Voor vogels geldt een aantal beschermingscategorieën die hieronder besproken worden (zie voor toelichting bovenstaand kader).

Categorie1; ontheffingsaanvraag altijd nodig

Bronnenonderzoek

Op basis van de omgevingskenmerken van een kleinschalige agrarisch landschap kunnen een aantal vogelsoorten verwacht worden die als uitgesproken cultuurvolger gelden. Soorten die voor het vinden van voortplantingsplekken in het bijzonder afhankelijk van bebouwing zijn. Binnen omgeving zijn de omstandigheden gunstig om de Huismus, Gierzwaluw en verschillende soorten uilen (Steenuil en Kerkuil) te verwachten. Andere soorten roofvogels als Ransuil, Bosuil, Buizerd, Torenvalk, Boomvalk en Sperwer die in de omgeving verwacht kunnen worden zijn meer aan het open veld, bos en bosranden gebonden. Een aantal van deze soorten kan bij wijze van uitzondering verblijf in bebouwing vinden.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werd alle bebouwing grondig geïnspecteerd op verblijf en verblijfssporen (uitwerpselen, nestmateriaal) van Huismus, Kerkuil en Steenuil.

- Opvallend was de afwezigheid van *Huismussen*, ondanks de gunstige omstandigheden om deze te verwachten. Er werden nergens sporen van nestplekken onder daken, achterbalken, in dubbele wanden e.d. geconstateerd. Een verklaring kan zijn de afwezigheid van voedselbronnen, als voedselkuilen, voederplekken en morsplekken van veevoer ten gevolge van het staken van de bedrijfsvoering.

-Alle bebouwing is ongeschikt voor verblijf van *Gierzwaluwen* wegens aard van dakbekleding (o.a. ontbreken van ondersteunend dakbeschot en materiaal) en ontbreken van goede aanvliegmogelijkheden.

-Alle bebouwing is grondig onderzocht op verblijfssporen van *uilen* en andere roofvogels. Er werd een verblijfplek van een *Kerkuil* geconstateerd in het rompgedeelte van woonboerderij. Er is hier nestkast aanwezig, er werden veel mestsporen geconstateerd en veren en uilenballen gevonden. Door de bewoner werd de aanwezigheid van de Kerkuil bevestigd en is geconstateerd dat de uil gebruikt maakt van de kast. In de overige bebouwing en elders op het erf werden nergens sporen aangetroffen die wijzen op uitkijkplekken, rustplekken tijdens de jacht of dagverblijf. Een aanwijzing dat het erf momenteel niet een zwaartepunt is binnen het jachtgebied van de uil. Mogelijk een gevolg van de afname van prooidieren (ongedierte) door het staken van de bedrijfsvoering.

Functioneel leefgebied

Fig.16. De groen gemarkeerde gedeelten geven globaal het functioneel leefgebied van de Kerkuil weer. Buiten deze delen is het gebied weinig tot geheel ongeschikt als functioneel leefgebied. Het roodgekleurde deel geeft het oppervlak weer waar de ingreep plaats vindt en het mogelijk verlies van functioneel leefgebied indien geen compensatiemaatregelen getroffen worden. De rode cirkel heeft als middelpunt de vastgestelde verblijfplek(rode stip) en een straal van 0,5 km. Binnen de cirkel ligt het jachtterritorium van de Kerkuil bij een goed aanbod van prooidieren. Bij afname van het aanbod kan de cirkel zich uitbreiden tot een straal van 1,5 km

Te verwachten effecten

-Uit informatie van de bewoner kan geconcludeerd worden dat de uil geen compagnon ter plekke heeft en de verblijfplek niet als broedlocatie fungeert. Ook bij de overburen verblijft een Kerkuil, wat

een voortplantingspartner kan zijn of een tweede verblijfplek van dezelfde uil. De afstand is te kort om een tweede territorium te veronderstellen. De bebouwing waar de Kerkuil verblijft wordt niet gesloopt waardoor de verblijfplek intact blijft. Wel is er een kans op verstoring indien onzorgvuldig te werk wordt gegaan bij de sloop en is een kleine afname van het functioneel leefgebied (jachtterrein) mogelijk indien dit niet bij herinrichting gecompenseerd wordt. Verwacht wordt dat het zwaartepunt van het functioneel leefgebied buiten het te amoveren deel van het erf ligt, waardoor de schade beperkt blijft en de functionaliteit van de verblijfplek niet ernstig aangetast wordt. Tijdens de sloopfase wordt een tijdelijke vergroting van het voedselaanbod verwacht, daar prooidieren door de werkzaamheden uit hun schuilplaatsen worden verdreven en aan het zwerven slaan. De kritische fase van verlies van functioneel leefgebied is de fase na sloop en voor een herinrichting waarin het verlies van jachtgebied gecompenseerd wordt.

-Er werden geen aanwijzingen gevonden dat jaarrond beschermde vaste verblijfplekken van andere vogels dan Kerkuil ten gevolge van de ingrepen aangetast of verstoord worden, noch dat de functionele leefomgeving van overige vogelsoorten die jaarrond beschermde vaste verblijfplekken onderhouden aangetast wordt.

Compensatiemaatregelen voor verlies van functioneel leefgebied Kerkuil

Het plangebied biedt goede mogelijkheden om verlies van functioneel leefgebied voor de Kerkuil te compenseren, bijvoorbeeld door het inzaaien van aangrenzende akkerranden met een kruidrijk zaadmengsel dat zaden oplevert en insecten aantrekt als voedsel voor prooidieren. Voorzieningen als uitkijkpalen en schuilplaatsen (houtrillen, takkenbossen) voor prooidieren dienen hierbij aangebracht worden. Aanbevolen wordt om deze maatregelen in ieder geval voor de sloop als tijdelijke maatregelen te treffen. In een later stadium kan geleidelijk een definitief groenplan gerealiseerd worden dat aansluit op het habitatgebied van de Kerkuil en blijvend voldoende voedselaanbod garandeert.

Conclusie

Als gevolg van de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling worden geen negatieve effecten verwacht op jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels en functioneel leefgebied indien verstoring van een verblijfplek van een Kerkuil en een inperking van functioneel leefgebied die een blijvend kwaliteitsverlies van de verblijfplek tot gevolg kan hebben (ook een vorm van verstoring), voorkomen kan worden. Indien verstoring en/of functioneleitsverlies van de verblijfplek niet voorkomen kan worden dient ontheffing aangevraagd worden van artikel 3.1 lid 4 van de Wet natuurbescherming.

Voor eventueel verlies aan functioneel leefgebied ten gevolge van de herontwikkeling biedt de omgeving in principe voldoende compensatie om de functionaliteit van de verblijfplek te behouden (zie fig.16). Echter een klein kwaliteitsverlies van het functioneel leefgebied en daarmee van de verblijfsfunctie kan niet geheel uitgesloten worden zowel binnen de uitvoerende fase als daarna. Daarom wordt aanbevolen om de hiervoor gegeven compenserende maatregelen op te volgen.

Categorie 2; ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Waarnemingen uit deze categorie betroffen buiten algemene soorten stads- en tuinvogels als Ekster, Koolmees en Pimpelmees. Indien het broedseizoen in acht wordt genomen bij sloop van de bebouwing worden ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling geen negatief effect verwacht op de staat van instandhouding van soorten uit deze categorie.

Categorie 3; ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk

Tijdens het veldbezoek werd weinig activiteit van algemene tuinvogels vastgesteld. Er is veel nestgelegenheid binnen de bebouwing en het dicht groen van de wintergroene sierheesters in de tuinen. In het broedseizoen dient in het bijzonder gehouden rekening te worden met grondbroeders op de omringende akkerlanden, waarbij naast algemene grondbroeders als Kievit en Scholekster ook bedreigde soorten als Veldleeuwerik en Patrijs niet uitgesloten kunnen worden. Indien het

broedseizoen in acht wordt genomen of afdoende maatregelen genomen worden om geen nesten te beschadigen of te vernietigen worden geen negatieve effecten op deze soortgroep verwacht.

3.3.3 Nationaal beschermde soorten (ontheffingsplichtig)

Beschermde soorten van deze categorie uit de groepen van amfibieën (Alpenwatersalamander, Vinpootsalamander) reptielen (Levendbarende hagedis) die in de omgeving voorkomen zijn te specifiek gebonden aan natuurlijke milieus van heide, bos en zwak gebufferde waters (leemputten) dat deze voor het plangebied geheel uitgesloten kunnen worden. Op basis van verspreidingsgegevens en habitateisen kunnen ook uitgesloten worden beschermde soorten uit de groep van vissen, libellen, vlinders en de enige nationaal beschermde keversoort (Vliegend hert). Binnen het half natuurlijk milieu ontbreken de condities om natuurlijk groeiplekken van beschermde plantensoorten te verwachten. De enige beschermde soorten uit deze categorie die met enige waarschijnlijkheid verwacht kunnen worden betreffen soorten uit de soortgroep van zoogdieren.

Zoogdieren

Bronnenonderzoek

Op basis van landschapsskenmerken en bronnenonderzoek kunnen een aantal nationaal beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt binnen de bredere omgeving met een kleinere of grotere verwachtingskans verwacht worden. Dit betreft Das, Eekhoorn, Steenmarter en de verschillende kleine marterachtigen (Wezel, Bunzing en Hermelijn). Het plangebied ligt buiten de kernen van het verspreidingsgebied van de Das dat binnen de oostelijke helft van Noord-Brabant is geconcentreerd. De dichtstbijzijnde populatiekern bevindt zich in het gebied rond de Drunensche Duinen. Echter de soort ruikt steeds verder westelijk op. Er werden geen aanwijzingen gevonden dat de soort bekend is uit de omgeving van Dongen en Dorst, ondanks dat er geschikte landschappelijke condities zijn. Op basis van Internetonderzoek werd vastgesteld dat de Steenmarter nog niet veel overlast bezorgd in de regio Tilburg en Breda. Er werden geen meldingen gevonden van waarnemingen. Het plangebied ligt nog buiten het landelijk verspreidingsgebied, dat in het oosten van het land geconcentreerd is. Echter ook deze soort ruikt steeds verder westwaarts op binnen een grillig en onvoorspelbaar verspreidingsbeeld.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is onderzoek gedaan naar verblijf en verblijfssporen van genoemde soorten binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan. Het plangebied biedt niet de condities om verblijfplekken van Das en Eekhoorn te verwachten of anderszins de condities die voor deze soorten van belang te zijn.

De condities binnen het plangebied met zijn vele vervallen bebouwing en rommelig entourage van boerenerv zijn echter gunstig om kleine marterachtigen en Steenmarter te verwachten.

Aanwezigheid van kleine marterachtigen als wezel, Bunzing en Hermelijn is moeilijk vast te stellen zonder gespecialiseerd onderzoek. Echter deze soorten zijn dusdanig algemeen voorkomend dat aanwezigheid op basis van een kort veldbezoek niet uitgesloten kan worden. De Steenmarter laat vaak wel duidelijke sporen na in de vorm van uitwerpselen en prooiresten. Tijdens het veldbezoek is actief onderzoek gedaan naar sporen van marterachtigen, deze werden niet geconstateerd

Conclusie

Op basis van het gepleegde bronnenonderzoek en veldbezoek worden niet direct negatieve effecten verwacht het op het leefgebied en verblijfplekken van nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren waarvoor momenteel geen vrijstelling geldt. Op basis van een kort veldbezoek kan geen volledige uitsluiting gegeven worden voor de aanwezigheid van Steenmarter en kleine

marterachtigen. De Steenmarter is binnen de omgeving nog te weinig bekend om aanwezigheid als realistisch te beschouwen zonder dat er duidelijke sporen zijn vastgesteld. Kleine marterachtigen zijn op een erf als het onderhavige met veel rommelige hoekjes moeilijk vast te stellen tijdens een kort veldbezoek.

3.3.4 Nationaal beschermde soorten (vrijgesteld)

Het plangebied biedt goede condities om een breed scala aan soorten uit deze categorie te verwachten. Er is veel schuilgelegenheid aanwezig, als leegstaande bebouwing en rommelige hoekjes. Kruidrijke onkruidbegroeiingen bieden foerageergelegenheid doordat deze zaden leveren en insecten aantrekken. Verwacht worden in de eerste instantie een aantal kleine zoogdieren die zich veelal rond en in bebouwing ophouden als spitsmuizen, woelmuizen, Bosmuis en Egel. Ook grote zoogdieren als Vos en Ree kunnen op het erf foerageergelegenheid of schuilplekken vinden. Uit de groep van amfibieën kunnen zeer algemene soorten als Bruine kikker en Gewone pad, die wat verder van het water afzwerven, verwacht worden.

Voor deze vrijgestelde beschermde soorten en soorten die buiten elk beschermingsregiem vallen geldt alleen de zorgplicht, d.w.z. onnodige verwonding, doden en verstoring dient te worden voorkomen. In het bijzonder dient daarom zorgvuldig te werk worden gegaan bij verwijdering van groen en afval.

4. Conclusie en aanbeveling

4.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebied

Het plangebied ligt te ver verwijderd van Natura 2000 om daar enig negatief effect op te verwachten. De herontwikkeling betekent een afname van de bijdrage aan de factor stikstofdepositie op de bestaande achtergrond depositie op Natura 2000 gebied. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

NNN -gebied (voormalige EHS)

Het plan ligt te ver verwijderd van de dichtstbijzijnde NNN-structuren om te verwachten dat een herontwikkeling van deze schaal van enige invloed kan zijn. Toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

4.2 Soortenbescherming

-De enige soorten die onder strenge beschermingsregiem van de Habitatrichtlijn vallen en vrijwel zeker binnen het plangebied verwacht kunnen worden zijn vleermuizen en in het bijzonder de Gewone dwergvleermuis. Verblijfsmogelijkheden worden alleen verwacht in het deel van de bebouwing dat niet gesloopt wordt en niet binnen de te amoveren bedrijfsopstallen. Indien de nodige zorgvuldigheid met o.a. lichtbelasting wordt betracht, worden geen negatieve effecten op mogelijke verblijfplekken verwacht. Als foerageergebied van vleermuizen wordt verwacht dat het plangebied van beperkt belang is. Er ontbreken groenstructuren die van belang kunnen zijn als schakel binnen landschappelijke routes waarlangs vleermuizen trekken en foerageer.

-Tijdens het veldonderzoek werd de aanwezigheid van een verblijfplek van een Kerkuil die door de Vogelrichtlijn als jaarrond beschermde vaste verblijfplek kan worden aangemerkt vastgesteld. Echter de locatie van de verblijfplek valt buiten de voorgenomen ingreep en kan daardoor onaangestast blijven. Wel kan verstoring en een kleine inperking van het functioneel leefgebied dat van belang is voor de instandhouding van deze verblijfplek plaats vinden indien niet afdoende mitigerende en compenserende maatregelen genomen worden tijdens de ontwikkelingsfase en de periode daarna.

-Er werden geen aanwijzingen gevonden van aanwezigheid van nationaal beschermde soorten waarvoor in Noord- Brabant geen vrijstelling geldt. Verblijfplekken worden binnen het plangebied en invloedsfeer daarvan niet direct verwacht. Echter aanwezigheid van kleine marterachtigen kan op locaties als deze nooit geheel uitgesloten worden

-Niet geheel uitgesloten kunnen worden kleine marterachtigen en een aantal beschermde soorten zoogdieren en amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt. Voor deze soorten wordt verwacht dat de zorgplicht in acht wordt genomen. Ook geldt dit voor soorten die geheel onbeschermd zijn.

Concluderend kan gesteld worden dat de voorgenomen herontwikkeling een overtreding van artikel 3.1 lid 4 van de Wet natuurbescherming niet geheel uitgesloten kan worden ten gevolge van een mogelijke verstoring van een jaarrond beschermde verblijfplek van een Kerkuil indien niet voldoende voorzorgs- en mitigatiemaatregelen worden getroffen om dit te voorkomen. Aantasting van functioneel leefgebied kan binnen een beperkte mate plaats vinden en dient bij wijze van voorzorgsmaatregel gecompenseerd te worden om een kwaliteitsverlies van de functionaliteit van de verblijfplek te voorkomen. Indien het broedseizoen in acht wordt genomen, worden als gevolg van de uitvoering van de plannen en de herontwikkeling van de locatie verder geen negatieve effecten verwacht op beschermde soorten, hun verblijfplekken en leefgebieden.

4.3 Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen.

Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is.

- Voor aanwezigheid onbeschermde en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Speciale voorzorgsmaatregelen

-Tijdens de uitvoering en na de herinrichting moet naar een lichtbelasting gestreefd worden die niet wezenlijk bijdraagt aan de huidige lichtbelasting met het oog op foeragerende Kerkuilen en vleermuizen die mogelijk in de bebouwing die niet gesloopt wordt verblijven.

-Om verstoring van kleine marterachtigen in de voortplantingstijd te voorkomen dient bij wijze van voorzorgsmaatregel ingrepen aan bebouwing en erf buiten de voortplantingsperiode (15 maart- 1 september) plaats te vinden.

-Bij verwijderen van het groen, materialen en afval zorgvuldig te werk gaan om beschadiging en doden van schuilende amfibieën en kleine zoogdieren te voorkomen.

4.4. Mitigerende en compenserende maatregelen

Verplichte mitigatiemaatregelen

-Tijdens de sloopfase dient het verstoring van de verblijfplek van een Kerkuil vermeden te worden volgens de richtlijnen die worden gegeven in Kennisdocument Kerkuil versie 1.0 juli 2017, uitgave BIJ12 uitvoeringsorganisaties van de samenwerkende provincies (zie voor korte samenvatting Bijlage 4). Hierbij mogen geen sloopwerkzaamheden in de nachtelijke en avonduren uitgevoerd worden en dienen de werkzaamheden bij voorkeur buiten de voortplantingsperiode (15maart- 1september) uitgevoerd te worden

Verplichte compenserende maatregelen

-Bij herinrichting dient compensatie geboden te worden voor verlies van functioneel leefgebied door o.a. aanleg van landschapselementen die de voedselsituatie voor de Kerkuil verbeteren. Voor aanvang van de werkzaamheden moet in ieder geval tijdelijk compensatie aanwezig zijn (zie onder hoofdje "Compensatiemaatregelen voor verlies van functioneel leefgebied Kerkuil" van hoofdstuk 3.3.2.). Ook hierbij dienen de richtlijnen in acht te worden genomen zoals die gegeven worden in het Kennisdocument Kerkuil.

4.5 Ontheffingsaanvraag

Indien de functionaliteit van een verblijfplek van Kerkuil niet gegarandeerd kan worden ten gevolge van directe verstoring en inperking van functioneel leefgebied is een ontheffing nodig van artikel 3.1 lid 4 van de Wet natuurbescherming. Het is tevens mogelijk om een ontheffingsaanvraag in te dienen ter goedkeuring van de voorgenomen mitigatie- en compensatiemaatregelen voor Kerkuil.

4.6 Vervolgonderzoek

Indien de hiervoor gegeven compensatie- en mitigatiemaatregelen opgevolgd worden is een vervolgonderzoek niet noodzakelijk. Wel dient de uil blijvend te worden gemonitord (b.v. door een plaatselijke uilendeskundige) om het exacte gebiedsgebruik en eventuele wijzingen daarvan vast te stellen.

Samenvattend

In verband met de aanwezigheid van een verblijfplek van een Kerkuil binnen de invloedssfeer van de ingreep dienen afdoende maatregelen getroffen te worden om een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is dient een ontheffingsaanvraag ingediend te worden van artikel 3.1 lid 4 van de Wet Natuurbescherming. Indien de hiervoor genoemde algemene voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen, worden ten gevolge van voorgenomen ingrepen en herontwikkeling van het plangebied verder geen negatieve effecten verwacht op beschermde natuurgebieden en strikt beschermde soorten en hun leefgebied. Ontheffingsaanvraag is verder alleen noodzakelijk indien niet gegarandeerd kan worden dat nesten van broedvogels niet beschadigd of vernietigd worden.

5. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Tirion Natuur.
- SOVON broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- J.J.C.W. van Delft & W. Schuitema Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant, Uitgave RAVON 2005.
- Sander Bouwens. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Uitgave Provincie Noord-Brabant.
- Kennisdocument Kerkuil versie 1.0 juli 2017, uitgave BIJ12 uitvoeringsorganisaties van de samenwerkende provincies

Internetsite

-www.brabant.nl
-www.rijksoverheid.nl/ministeries/ez
-www.dassenwerkgroepbrabant.nl
-NDFF Verspreidingsatlassen (-www.verspreidingsatlas.nl)

Bijlage1 - Wet Natuurbescherming

1.1 Verbodsbepalingen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te storen	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

1.2 Zorgplicht

In de Wet Natuurbescherming is een zorgplicht (artikel 2, lid 1) opgenomen:

“Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bijlage 2- Beschermde soorten en verblijfplekken

1.2 Bescherming soorten Vogelrichtlijn I (vogels met vaste verblijfplekken).

De vogelrichtlijn onderscheidt de volgende categorieën beschermde vaste verblijfplekken

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

soort	categorie	soort	categorie
steenuil	1	groene specht	5
gierzwaluw	2	ekster	5
huismus	2	gekraagde roodstaart	5
roek	2	glanskop	5
grote gele kwikstraat	3	grauwe vliegenvanger	5
kerkuil	3	grote bonte specht	5
oehoe	3	hop	5
ooievaar	3	huiszwaluw	5
slechtvalk	3	ijsvogel	5
Boom valk	4	Kleine bonte specht	5
buizerd	4	Kleine vliegenvanger	5
havik	4	koolmees	5
ransuil	4	kortsnavelboomkruiper	5
sperwer	4	oeverswaluw	5
wespendief	4	pimpelmees	5
zwarte wouw	4	raaf	5
blauwe reiger	5	ruigpootuil	5
boerenzwaluw	5	spreeuw	5
Bonte vliegenvanger	5	Tapuit	5
boomklever	5	torenvalk	5
boomkruiper	5	zeearend	5
bosuil	5	zwarte kraai	5
brilduiker	5	Zwarte mees	5
draaihals	5	Zwarte roodstaart	5
eidereend	5	Zwarte specht	5

2.1 Beschermde soorten Habitatrichtlijn bijlage IV

Nederlandse naam	Latijnse naam		
Planten (4)		Reptielen (3)	
Drijvende water-weegbree	Luronium natans	Gladde slang	Coronella austriaca
Groenknolorchis	Liparis loeselii	Muurhagedis	Podarcis muralis
Kruipend moerasscherm	Apium repens	Zandhagedis	Lacerta agilis
Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis		
Zoogdieren terrestisch (8)		Vlinders (7)	
Bever	Castor fiber	Donker pimpemelblauwtje	Maculinea nausithous
Hamster	Cricetus cricetus	Grote vuurvlerder	Lycaena dispar
Hazelmuis	Muscardinus avellanarius	Moerasparelmoervlinder *)	Euphydryas aurinia
Euraziatische lynx	Lynx lynx	Pimpemelblauwtje	Maculinea teleius
Noordse woelmuis	Microtus oeconomus	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
Otter	Lutra lutra	Tijmblauwtje *)	Maculinea arion
Wilde kat	Felis silvestris	Zilverstreephooi-beestje *)	Coenonympha hero
Wolf *)	Canis lupus		
Vleermuizen (22)		Libellen (8)	
Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteinii	Bronslibel *)	Oxygastra curtisii
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
Brandts vleermuis	Myotis brandtii	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
Franjestaart	Myotis nattereri	Groene glazenmaker	Aeshna viridis
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus	Noordse winterjuffer *)	Sympecma paedisca
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	Oostelijke witsnuitlibel *)	Leucorrhinia albifrons
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	Rivierrombout	Gomphus flavipes
Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus	Sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrum-equinum		
Grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus	Kevers (5)	
Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus	Brede geelrandwater-roofkever	Dytiscus lattisimus
Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus	Gestreepte water-roofkever	Graphoderus bilineatus
Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros	Heldenbok	Cerambyx cerdo
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Juchtleerkever	Osmoderma eremita
Meervleermuis	Myotis dasycneme	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus		
Noordse vleermuis	Eptesicus nilssonii	Overige soorten (2)	
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula	Bataafse stroommossel	Unio crassus
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	Platte schijfhoren	Anisus vorticulus
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus		
Vale vleermuis	Myotis myotis		
Watervleermuis	Myotis daubentonii		
Zoogdieren marien (5)			
Bruinvis	Phocoena phocoena		
Gewone dolfin	Delphinus delphis		
Tuimelaar	Tursiops truncatus		
Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus		
Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris		

*) Soorten verdwenen uit Nederland maar die toch beschermd zijn op grond van artikel 3.5 en 3.8 omdat er een gereede kans op terugkeer bestaat

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

2.2 Nationaal beschermde soorten

Nederlandse naam	Latijnse naam				
Planten (76)					
Akkerboserbloem *	Ranunculus arvensis	Smalle raai *	Galeopsis angustifolia	Hazelworm	Anguis fragilis
Akkerdooizaad *	Tortilis arvensis	Spijs havigskruid *	Hieracium lacunculata	Levendbarende hagedis	Lacerta vivipara
Akkerogenroost *	Odonites vernus vernus	Seendbraam *	Rubus saxatilis		
Beklijnde ogenroost *	Euphrasia rosakoviana	Schijve wolfsmelk *	Euphorbia sicula	Ringslang	Natrix natrix
Berggarnander *	Teucrium montanum	Tengere distel *	Carduus tenuiflorus		
Bergnachorcht *	Platanthera chlorantha	Tengere veldmuur *	Minuartia hybrida	Vissen (6)	
Blaasvaren	Cystopteris fragilis	Trosgarnander *	Teucrium boeys	Beekdonderpad	Cottus rhenanus
Blauw guichelheil *	Anagallis arvensis foemina	Veenbloembies *	Scheuchzeria palustris	Beekprik	Lampetra planeri
Bokkenorchis *	Himantoglossum hircinum	Vliegenorchis	Ophrys insectifera	Elrits	Phoxinus phoxinus
		Vroege ereprijs *	Veronica praecox	Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus
Bosboserbloem *	Ranunculus pol. nemorosus	Wilde avercuis *	Anemone c. campensis	Groen modderkrutjer	Misgurnus fossilis
Bosdravik *	Bromopsis r. benekenii	Wilde ridderspoor *	Consolida regalis	Kwabaal *	Lota lota
Brave hendrik *	Chenopodium bonus-henricus	Wilde weide *	Melampyrum arvense		
		Wolfskers *	Atriplex bella-donna	Vlinders (20)	
Brede wolfsmelk *	Euphorbia platyphylla	Zandwolfsmelk *	Euphorbia segutiana	Aardbeetvlinder *	Pyrgus malvae
Breed wolfgroen *	Eriophorum latifolium	Zinkvoolje	Viola lutea calamitaria	Bospaelmoer-vlinder *	Melitaea athalia
Bruinrode wespenorchis	Epipactis atrorubens	Zweedse kornoelje *	Cornus suecica	Bruin dikkopje	Erynnis tages
Dennenorchis *	Goodyera repens			Bruine elkenpage *	Saxatilis ilicis
Dreps *	Bromus secalinus	Zoogdieren terrestrisch (31)		Duinpaelmoer-vlinder *	Argynnis niobe
Echte garnander *	Teucrium cham. germanicum	Aardmuis	Microtus agrestis	Gentiaanblauwje *	Maculinea alcon
		Boommarter	Martes martes	Groen paelmoer-vlinder *	Argynnis aglaja
Franjgentiaan	Gentiana ciliata	Bosmuis	Apodemus sylvaticus	Groen vos *	Nymphalis polychloros
Geelgroene wespenorchis *	Epipactis muellieri	Bunzing	Mus mus	Groen weerschijn-vlinder *	Apatura iris
Geplootde vrouwenmantel *	Alchemilla subcrenata	Damhart	Dama dama	Iepenpage	Saxatilis w-album
Gesande veldsla *	Valeriana denigata	Das	Meles meles	Kleine heidevlinder *	Hipparchia siadlinus
Gevlekt zonnegroen *	Tuberaria guttata	Dwergmuis	Microtus minutus	Kleine Ijsvogel-vlinder *	Umenitis camilla
Glad biggenkruid *	Hypochaeris glabra	Dwergspiesmuis	Sorex minutus	Kommavvlinder *	Hesperia comma
Gladde zegge *	Carex laevigata	Edelhert	Cervus elaphus	Sleedoornpage *	Thecla betulae
Groene nachorcht	Coeloglossum viride	Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Spiegeldikkopje *	Heteropterus morpheus
Groensteel *	Asplenium viride	Egel	Ertaceus europaeus	Veenbesblauwje *	Plebeus optileae
Groot spiegelklokje *	Legousia speculum-veneris	Eikelmuis	Eliomys quercinus	Veenbospaelmoer-vlinder	Bolorta aquilonaris
Groen bosaardbei *	Fragaria moschata	Gewone bossiesmuis	Sorex araneus	Veenhootbeestje	Coenonympha tullia
Groen leeuwenklauw *	Aphanes arvensis	Groen bosmuis	Apodemus flavicollis	Veldpaelmoer-vlinder	Melitaea cinxia
Honingorchis	Hemerocallis monorchis	Haas	Lepus europaeus	Zilveren maan *	Bolorta selene
Kalkboserbloem *	Ranunculus polyanthus ssp. polyanthoides	Hermelijn	Mus mus		
Kalkkeertje *	Centaurea calcitrapa	Hutspiesmuis	Crocidura russula	Libellen (8)	
Karchuizeranjer *	Dianthus carthusianorum	Konijn	Oryctolagus cuniculus	Beekrombout *	Gomphus vulgaris
Karwijnsel *	Selinum carvifolia	Molmuis *	Arvicola scherman	Bosbeekjuffer *	Calopteryx virgo
Kleine ereprijs *	Veronica verna	Ondergrondse woelmuis	Microtus subterraneus	Donkere waterjuffer *	Coenagrion armatum
Kleine Schorsener *	Scorzonera humilis	Ree	Capreolus capreolus	Gevlekte glanslibel *	Somaechlora flavomaculata
Kleine wolfsmelk *	Euphorbia exigua	Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus	Gewone bronlibel *	Cordulegaster boltonii
Kluwenklokje	Campanula glomerata	Seenmarter	Martes foina	Hoogveenglanslibel *	Somaechlora arctica
Knolladhyrus *	Lathyrus linifolius	Tweekleurige bossiesmuis	Sorex coronatus	Kempense heidelibbel *	Sympetrum depressiusculum
Knolspirea *	Flitpendula vulgaris	Veldmuis	Microtus arvalis	Speerwaterjuffer *	Coenagrion hastulatum
Korensla *	Amorpha minima	Veldspiesmuis	Crocidura leucodon		
Kranskarij *	Carum verticillatum	Vos	Vulpes vulpes		
Kruipdijm *	Thymus praecox	Waterspiesmuis	Neomys fodiens		
Lange zonnedaauw	Drosera longifolia	Wezel	Mus mus		
Liggende ereprijs *	Veronica prostrata	Wild zwijn	Sus scrofa		
Moerasgarnander *	Teucrium scordium	Woelrat	Arvicola terrestris		
Muurbloem	Erysimum cheiri				
Naakte lathyrus *	Lathyrus aphaca	Zoogdieren marien (2)			
Naaldenkervel *	Scandix pecten-veneris	Gewone zeehond	Phoca vitulina		
Pijlscheefkeik	Arabis h. sagittata	Grize zeehond	Halichoerus grypus		
Roggelelie *	Lilium bulbiferum croceum				
Rood peperboomje *	Daphne mezereum	Amfibieën (8)			
Rozenkransje *	Antennaria dioica	Alpenwater-salamander	Triturus alpestris		
Ruw paelzaad *	Lithospermum arvense	Bruine kikker	Rana temporaria		
Stofzaad *	Monotropa hypopitys	Gewone pad	Bufo bufo		
Scherpkruud *	Asperugo procumbens	Kleine water-salamander	Triturus vulgaris		
Schubvaren	Ceratophyllum demersum	Meerkikker	Rana ridibunda		
Schubzegge *	Carex lepidocarpa	Middelste groene kikker	Rana klepton esculenta		
		Vinpoosalamander	Triturus helveticus		
		Vuursalamander	Salamandra salamandra		
		Reptielen (4)			
		Adder	Vipera berus		

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

Bijlage 3- Soorten met een vrijstelling.

Uitgezonderd:

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWVB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													

Bijlage 4 - Info Kerkuil

De tekst in deze bijlage is gebaseerd op Kennisdocument Kerkuil versie 1.0 juli 2017, uitgave BIJ12 (uitvoeringsorgaan samenwerkende provincies).

Bescherming

De kerkuil is een beschermde diersoort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet Natuurbescherming en staat op de lijst van een beperkt aantal vogelsoorten waarvan de nesten en rustplekken jaarrond beschermd zijn. Dit betreft vogelsoorten die zeer honkvast zijn een jaarlijks naar dezelfde nestplaats terugkeert. Deze nestplekken moeten aan zeer specifieke eisen voldoen en zijn daarom zeer beperkt beschikbaar. Wegens deze beperkte beschikbaarheid is lid 2 van artikel 3.1 van de Wet Natuurbescherming het gehele jaar van toepassing op nesten van Kerkuilen en niet, zoals bij de meeste vogels, alleen gedurende het broedseizoen. De verblijfplekken worden daarom als “jaarrond beschermd” aangeduid. Er worden verschillende categorieën van jaarrond beschermde verblijfplekken onderscheiden; de kerkuil valt onder categorie 3 (geen koloniebroeder en zeer honkvaste broeders of afhankelijk van bebouwing)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Levenswijze

De Kerkuil is een soort die voorkomt binnen een kleinschalig agrarisch cultuurlandschap met gras- en bouwlanden die begrensd worden door kruidrijke akkerranden, houtwallen en heggen. Een landschap dat rijk is aan kleinschalige elementen als bosjes en overhoekjes. De Kerkuil verblijft en broedt in tochtvrije donkere ruimten van bebouwing die niet in intensief gebruik is zoals boerschuren, zolders, kastelen en kerktorens. Door de beperkte beschikbaarheid van deze ruimten staan landelijk de kerkuilenpopulaties onder druk.

De kerkuilen gebruikt verschillende soorten verblijfplekken, waartussen gewisseld wordt. Deze verblijfplekken betreffen winterverblijven, broed- en rustplekken. De broedlocatie kan buiten het

broedseizoen ook als rustplek of overwinteringsverblijf gebruikt worden, maar dat is niet altijd het geval.

Het voedsel van de Kerkuil bestaat vooral uit veldmuizen en spitsmuizen. Bij uitzondering worden vogels gegeten. De kerkuil onderhoudt afhankelijk van het voedselaanbod een territorium van 600 tot 1200 hectares. Het gehele stelsel van verblijfplekken en jachtterritorium wordt aangeduid als functionele leefomgeving. Deze gehele functionele leefomgeving is essentieel voor het broedsucces van de kerkuil en daarmee voor de lokale staat van instandhouding van de soort.

Landschapselementen die niet door de Kerkuil gebruikt worden, als bossen en grote oppervlakken gras- en bouwland vallen buiten de functionele leefomgeving. Daar ingrepen in de functionele leefomgeving van invloed kunnen zijn op het functioneren van de broedplek is deze in samenhang met de functionele leefomgeving beschermd.

Mitigratie en compensatie bij ruimtelijke ontwikkelingen

Ingrepen in het kader van een ruimtelijk ontwikkeling kunnen verlies van broedplekken tot gevolg hebben en/of aantasting van de functionele leefomgeving die van belang is voor het functioneren van de broedplek. Rustplekken en winterverblijven zijn onderdeel van de functionele leefomgeving en zijn daarom ook jaarrond beschermd. Om schade te voorkomen of te beperken ten gevolge van een ruimtelijke ontwikkeling zijn door de wetgever een aantal maatregelen voorgeschreven die ten deel als mitigatie (het verzachten of voorkomen van negatieve effecten van veelal tijdelijke aard) en compensatie (het aanbieden van een volwaardig alternatief voor verlies van leefgebied en verblijfplekken). Voorafgaande aan het uitwerken van compensatie- en mitigatieplan dient onderzoek plaats vinden naar het gebruik van de uilen van het plangebied en omgeving. Hierbij wordt de populatiegrootte, functie verblijfplek(ken), territoriumomvang en gebruik vastgesteld. Daarna wordt de verwachte schade in beeld gebracht. Op basis van dit onderzoek wordt het mitigatie- en compensatieplan opgesteld.

Mitigatie

Volgende maatregelen zijn door de wetgever als richtlijn gegeven

- Werken buiten de kwetsbare periode.

Indien de ingrepen verstoring van broedplekken ten gevolge kunnen hebben dienen deze buiten de voortplantingsperiode plaats te vinden. De voortplantingsperiode betreft de periode van 1 februari tot 1 september, dus de werkzaamheden dienen buiten deze periode plaats te vinden.

- Faseren van de werkzaamheden in ruimte en tijd

De werkzaamheden dusdanig uitvoeren dat er op elke tijdstip voldoende functionerende verblijfplekken en leefgebieden beschikbaar zijn.

- Alternatieve verblijfplekken aanbieden.

Het aanbieden van alternatieve verblijfplekken voor de verblijfplekken die verdwijnen of ten gevolge van de uitvoering van de werkzaamheden tijdelijk buiten gebruik zijn. Deze alternatieve verblijfplekken kunnen nieuwe toegangen tot geschikte ruimten binnen bebouwing betreffen of uilenkasten. Er dienen per verloren verblijfplek minimaal 2 nieuwe verblijfsmogelijkheden aangeboden worden. Bij voorkeur zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplek. Uilenkasten dienen in pandig opgehangen worden in geschikte ruimtes en niet aan buitengevels. Er geldt een wenningsperiode van 3 maanden en bij voorkeur in de periode september-december. Na de wenningsperiode dient geleidelijk de bestaande verblijfplek ongeschikt gemaakt te worden door het

weghalen van beschutting en toelaten van tocht en licht. De uil moet zelfstandig de nieuwe verblijfplek vinden en mag niet verplaatst worden.

Compensatie

-Verbetering habitat

Bij verlies van geschikt habitatgebied als gevolg van de ruimtelijke ingreep kan het verlies gecompenseerd worden door bestaand leefgebied verbeteren of aanleg van nieuw leefgebied. Bij verbetering van suboptimaal bestaand leefgebied kan de populatie zich verdichten. Nieuwe leefgebied kan aangelegd worden op naburig terrein dat momenteel ongeschikt is om deel uit te maken van het huidige functioneel leefgebied. Nieuw leefgebied kan gerealiseerd worden door de aanplant van gevarieerde houtbegroeiingen, realiseren van kruidrijke hoekjes en akkerranden, aanleg van poelen en deponeren van takkenbossen. Het nieuw of verbeterd habitatgebied dient gerealiseerd te worden voor de aanvang van werkzaamheden

-Compensatie van verloren verblijfplek

Inbouw van een nieuwe verblijfsmogelijkheid van permanente aard, liefst zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplek, kan de verloren verblijfplek compenseren. Ook kan een nieuwe verblijfplek gerealiseerd worden in nieuw aangelegd of verbeterd habitatgebied. Deze verblijfplek dient op maximaal dan 800 meter van de oorspronkelijk verblijfplek gerealiseerd te worden

Uilenkasten en andere mitigatiebenodigheden zijn te bestellen bij

Vivara

Overloonseweg 11c

5821 EE Vierlingsbeek Nederland

info@vivara.nl

0478-517960

Artikel Nr.: 301122

Prijs: € 119,95

Ledenprijs: € 119,95

Aantal:

[Kopen](#)

Verlanglijst

